

AGORA

Αρ. Έργου: 2022-1-FR01-KA220-ADU-000086999

Ενότητα 5

**Πόροι για την ανάπτυξη του τοπικού
τουρισμού, σύγχρονα κέντρα δια βίου μάθησης
και ψηφιακή βάση δεδομένων**

Αναπτύχθηκε από την CCIN

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
.....	3
ΣΥΝΤΟΜΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
.....	5
5.1: Δημιουργία τουρισμού με βάση την κοινότητα: ο ενεργός ρόλος των τοπικών κοινοτήτων και των τουριστών στο βιώσιμο τουρισμό και στα καινοτόμα κέντρα δια βίου μάθησης.....	7
5.2: Τρόπος δημιουργίας κοινών πολιτικών για την ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού και οι υφιστάμενες Ευρωπαϊκές πολιτικές στο θέμα αυτό.....	16
5.3: Κοινές πρακτικές σε συνεταιρισμούς και πολύ μικρές επιχειρήσεις: ο γεωργικός και ο αμπελοοινικός τομέας.....	19
9	
ΓΛΩΣΣΑΡΙ	
.....	
.....	26
ΤΡΟΦΗ	ΓΙΑ
ΣΚΕΨΗ.....	
.....	28
ΦΥΛΛΑ	
ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	
.....	29
ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	
.....	29

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όταν ολοκληρώσετε την ενότητα θα:

Γνώσεις

- Αναγνωρίζετε τη σημασία της δημιουργίας τουριστικών προϊόντων με βάση την κοινότητα.
- Προσδιορίζετε τα μοναδικά πολιτιστικά, φυσικά και ιστορικά στοιχεία της κοινότητας που θα μπορούσαν να προσελκύσουν τουρίστες.
- Κατανοείτε τους τοπικούς πολιτισμούς, τα έθιμα, τις παραδόσεις, την πολιτιστική κληρονομιά και θα επιδεικνύετε την ικανότητα ενσωμάτωσης πολιτιστικών στοιχείων στα τουριστικά προϊόντα και εμπειρίες με σεβασμό και διατήρηση της πολιτιστικής αυθεντικότητας.
- Αποκτήσετε γνώσεις σχετικά με τις αρχές και τις πρακτικές του βιώσιμου τουρισμού, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής διατήρησης, της κοινωνικοπολιτιστικής διατήρησης, της οικονομικής βιωσιμότητας και της ικανότητας να εφαρμόζετε βιώσιμες πρωτοβουλίες που ελαχιστοποιούν τις αρνητικές επιπτώσεις και μεγιστοποιούν τα οφέλη για την κοινότητα.

Δεξιότητες

- Είστε σε θέση να εμπλέξετε άτομα με κοινά ενδιαφέροντα και αλληλεπιδράσεις στην ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή και την υποστήριξή τους.

AGORA

- Διοργανώνετε συναντήσεις, εργαστήρια ή έρευνες για να συγκεντρώσετε ιδέες και εμπειρίες σχετικά με την τουριστική ανάπτυξη από τα μέλη διαφόρων κοινοτήτων.
- Εμπλέκετε και θα συνεργάζεστε με ποικίλους ενδιαφερόμενους φορείς (συμπεριλαμβανομένων των κατοίκων και των τοπικών επιχειρήσεων, των κυβερνητικών υπηρεσιών και των ΜΚΟ με τους τουρίστες). Η δεξιότητα αυτή θα πρέπει να επιδιώκει τη διασφάλιση της λήψης αποφάσεων χωρίς αποκλεισμούς και τη συμμετοχή των κοινοτήτων στην τουριστική ανάπτυξη.

Ικανότητες

- Μπορείτε να επιτρέψετε στους τουρίστες να συμμετέχουν και να αισθάνονται μέρος της τουριστικής εμπειρίας με στόχο να δημιουργήσετε μια αίσθηση διασύνδεσης μεταξύ αυτών και του ευρύτερου κόσμου.
- Μπορείτε να συμβάλλετε ενεργά μέσω των τουριστικών δραστηριοτήτων στην αποκατάσταση και την ευημερία του επισκεπτόμενου προορισμού.
- Μπορείτε να επιδεικνύετε επάρκεια σε τεχνικές μάρκετινγκ, στρατηγικές επωνυμίας και δραστηριότητες προώθησης για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τον προορισμό, την προσέλκυση επισκεπτών και τη δημιουργία ζήτησης για προϊόντα και εμπειρίες τοπικού τουρισμού.

Διάρκεια

Αυτή η ενότητα απαιτεί περίπου 20 ώρες προετοιμασίας, υλοποίησης και παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου διδασκαλίας, των πρακτικών δραστηριοτήτων και των εργασιών στα πλαίσια του έργου.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Στη σημερινή ταχέως μεταβαλλόμενη ταξιδιωτική βιομηχανία, δίνεται ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στον αναγεννητικό τουρισμό, ο οποίος επιδιώκει να μεταμορφώσει τον τρόπο με τον οποίο οι ταξιδιώτες βιώνουν και αλληλεπιδρούν με τους προορισμούς. Η Ενότητα 5 αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο του έργου Agora, το οποίο είναι αφιερωμένο στη συγκεκριμένη ανάπτυξη αυτού του είδους τουρισμού. Αυτή η ενότητα στοχεύει στη δημιουργία καινοτόμων κέντρων δια βίου μάθησης και στη δημιουργία μιας ισχυρής βάσης δεδομένων πόρων για την υποστήριξη πρωτοβουλιών βιώσιμου τουρισμού. Εστιάζοντας σε αυτούς τους τομείς, το έργο προσπαθεί να ενισχύσει τα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη του τουρισμού για τις τοπικές κοινότητες, εξασφαλίζοντας μια τουριστική ανάπτυξη που θα πρέπει να είναι χωρίς αποκλεισμούς, ανθεκτική και επωφελής για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Εκτεταμένη έρευνα εντόπισε και ανέλυσε τις βέλτιστες πρακτικές προώθησης προορισμών και τοπικών παραγωγών εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα καινοτόμα κέντρα δια βίου μάθησης θα χρησιμεύσουν ως κόμβοι για την ανταλλαγή γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, προωθώντας τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων του τουρισμού. Τα κέντρα αυτά θα προσφέρουν αξιόλογες ευκαιρίες για την ανταλλαγή πόρων και κατάρτισης, για την υποστήριξη της υλοποίησης τοπικών τουριστικών πρωτοβουλιών, διασφαλίζοντας ότι οι τουριστικές πρακτικές είναι βιώσιμες και παράλληλα συμπεριληπτικές.

Επιπλέον, θα αναπτυχθεί μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων με πόρους για την παροχή βασικών πληροφοριών και εργαλείων για τους ενδιαφερόμενους φορείς. Αυτή η βάση δεδομένων θα διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, καινοτόμων προσεγγίσεων και πρακτικών συμβουλών, δίνοντας τη δυνατότητα στους χρήστες να αξιολογήσουν τα πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις των συνδεδεμένων εμπειριών στον αναγεννητικό τουρισμό.

Συνολικά, αυτή η ενότητα έχει ως στόχο να δώσει στους συμμετέχοντες μια εμπειριστατωμένη κατανόηση του τρόπου ανάπτυξης και διατήρησης τοπικών τουριστικών πρωτοβουλιών, προωθώντας μακροπρόθεσμες θετικές επιπτώσεις τόσο για τους ταξιδιώτες όσο και για τις τοπικές κοινότητες, μέσω των ακόλουθων θεματικών ενοτήτων:

- **Δημιουργία τουρισμού με βάση την κοινότητα: ο ενεργός ρόλος των τοπικών κοινοτήτων και των τουριστών στο βιώσιμο τουρισμό και στα καινοτόμα κέντρα δια βίου μάθησης.**

Οι τοπικές κοινότητες θα αποκτήσουν όλα τα εργαλεία που χρειάζονται για την εφαρμογή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενδυνάμωση των κατοίκων. Ταυτόχρονα, οι τουρίστες θα αποκτήσουν τις γνώσεις που θα τους επιτρέψουν να ενσωματώσουν και να εμπλακούν με τον πολιτισμό, τις παραδόσεις και τις

κοινότητες τις οποίες επισκέπτονται, κατά τη διάρκεια των τουριστικών τους εμπειριών.

- **Τρόπος δημιουργίας κοινών πολιτικών για την ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού και οι υφιστάμενες Ευρωπαϊκές πολιτικές στο θέμα αυτό.**

Οι εκπαιδευόμενοι/ες θα αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τη σημασία της ανάπτυξης κοινών πολιτικών και αρχών που ρυθμίζουν την ανάπτυξη του τουρισμού με βάση την τοπική κοινότητα (TBK). Αυτές οι πολιτικές θα πρέπει να στοχεύουν στη διασφάλιση της βιωσιμότητας, της ενδυνάμωσης και της δίκαιης κατανομής των οφελών εντός της κοινότητας.

- **Συνεταιρισμοί και πολύ μικρές επιχειρήσεις: ο γεωργικός και ο αμπελοοινικός τομέας.**

Αυτή η θεματική ενότητα παρουσιάζει μια πλήρη ανάλυση δύο συγκεκριμένων παραδειγμάτων βιώσιμων δραστηριοτήτων που εφαρμόζονται στην πράξη από τοπικές επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται ιδιαίτερα στον τομέα του τουρισμού.

5.1 Δημιουργία τουρισμού με βάση την κοινότητα: ο ενεργός ρόλος των τοπικών κοινοτήτων και των τουριστών στο βιώσιμο τουρισμό και στα καινοτόμα κέντρα δια βίου μάθησης.

Ο τοπικός τουρισμός, γνωστός και ως τουρισμός με βάση την κοινότητα (CBT), αναφέρεται σε τουριστικές πρωτοβουλίες που ανήκουν, διαχειρίζονται και λειτουργούν από τις **τοπικές κοινότητες**, με στόχο την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενδυνάμωση των κατοίκων. Στον τοπικό τουρισμό, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε

AGORA

επαφή με τον τοπικό πολιτισμό, τις παραδόσεις και τους ανθρώπους με έναν αυθεντικό και επιδραστικό τρόπο, συχνά μέσω φιλοξενίας στα σπίτια των ντόπιων, πολιτιστικών παραστάσεων, ξεναγήσεων και της συμμετοχής σε δραστηριότητες που διοργανώνονται από την τοπική κοινότητα.

- Γιατί είναι σημαντικό να δημιουργηθεί τουρισμός με βάση την κοινότητα:

Ο τοπικός τουρισμός με βάση την κοινότητα είναι σημαντικός επειδή **επιτρέπει στις τοπικές κοινότητες να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν τον τοπικό τουρισμό σε συνεργασία και αλληλεπίδραση μεταξύ τους.**

Αυτός ο τύπος τουρισμού στοχεύει στη συμμετοχή ομάδων ατόμων που ζουν στην ίδια περιοχή με κοινά ενδιαφέροντα και δραστηριότητες, στο συνεργατικό σχεδιασμό τουριστικών εμπειριών, περιλαμβάνοντας όλες τις φάσεις από τη σύλληψη έως την ενεργό συμμετοχή. Ο τουρισμός με βάση την τοπική κοινότητα επιδιώκει ταυτόχρονα να **στηρίξει τις κοινότητες** με κύριο στόχο τη **βελτίωση της ανάπτυξης της περιοχής και της ποιότητας ζωής των ντόπιων.**

Μέσω της συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων στην τουριστική βιομηχανία, ο τουρισμός με βάση την κοινότητα (CBT) τους επιτρέπει να αναλάβουν την κυριότητα των πόρων και της κουλτούρας τους. Αυτή η ενδυνάμωση μπορεί να οδηγήσει σε οικονομική ανάπτυξη, καθώς οι ντόπιοι αποκτούν μεγαλύτερο έλεγχο των εσόδων από τον τουρισμό και εξαρτώνται λιγότερο από εξωτερικές πηγές εισοδήματος.

Ο CBT προωθεί την **αλληλεπίδραση και την ανταλλαγή μεταξύ των τουριστών και των ντόπιων**, προωθώντας τη διαπολιτισμική κατανόηση και εκτίμηση.

Προσεγγίζοντας τις τοπικές κοινότητες, οι ταξιδιώτες μπορούν να αποκτήσουν μια εικόνα των διαφορετικών τρόπων ζωής, αξιών και προοπτικών, προωθώντας την ανεκτικότητα και τον σεβασμό στην πολιτιστική ποικιλομορφία.

Ένα άλλο σημαντικό σημείο που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι ο CBT μπορεί να **δημιουργήσει εμπορική και κοινωνική αξία για συγκεκριμένους προορισμούς**, τοπικές επιχειρήσεις καθώς και κατοίκους.

Ταυτόχρονα, **προσφέρει πλούσιες, επιδραστικές πολιτιστικές εμπειρίες** που μπορούν να ενισχύσουν τη συμμετοχή των τουριστών όταν επισκέπτονται διαφορετικές τοπικές κοινότητες. Εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι βιώσιμες προσεγγίσεις του CBT μπορούν να **βελτιώσουν την τοπική οικονομική ανάπτυξη (ΤΟΑ)** των κοινοτήτων μειώνοντας τις οικονομικές διαρροές από την τουριστική βιομηχανία. Οι διαχειριστές προορισμών και οι τουριστικές επιχειρήσεις στοχεύουν σε αυτό, προκειμένου να εφαρμόζουν βιώσιμες τουριστικές πρακτικές και να χρησιμοποιούν στρατηγικά τους τοπικούς πόρους, για να μεγιστοποιήσουν τους συσχετισμούς στην οικονομία τους. Επιπλέον, με την πιο ομοιόμορφη κατανομή των τουριστικών οφελών στις κοινότητες και με την ενθάρρυνση των ταξιδιωτών να επισκέπτονται λιγότερο δημοφιλείς προορισμούς, ο CBT μπορεί να συμβάλει **στον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων του υπερτουρισμού σε δημοφιλείς προορισμούς** και να μειώσει την πίεση στα υπερπλήρη τουριστικά hotspots.

Σκοπός της παρούσας ενότητας είναι, επομένως, να περιγράψει ένα θεωρητικό μοντέλο που σκιαγραφεί με σαφήνεια το επιχειρηματικό μοντέλο για την εφαρμογή βιώσιμων στρατηγικών CBT. Οι στρατηγικές αυτές μπορούν τελικά να οδηγήσουν σε **ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη των τουριστικών επιχειρήσεων** και μπορούν να **αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα συγκεκριμένων περιοχών**, διασφαλίζοντας το περιβάλλον και προσεγγίζοντας παράλληλα τη φέρουσα δυναμικότητά τους.

- Ποια είναι τα οφέλη του CBT για τους ταξιδιώτες;

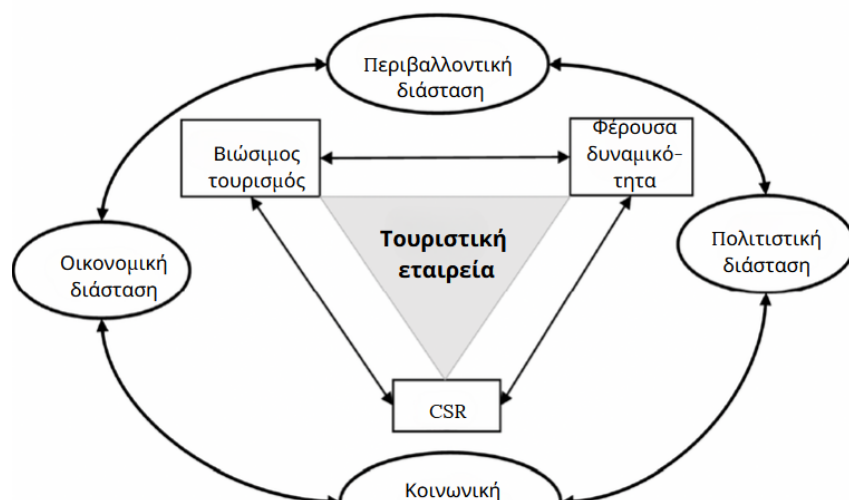

AGORA

Ο τουρισμός με βάση την κοινότητα προσφέρει συχνά στους ταξιδιώτες την ευκαιρία να **γνωριστούν με ουσιαστικό τρόπο με τις τοπικές κοινότητες**. Χάρη στον CBT οι τουρίστες έχουν την ευκαιρία να **απολαύσουν αυθεντικές εμπειρίες που σχεδιάστηκαν από τους ντόπιους** ως αντανάκλαση της καθημερινής τους ζωής.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι ταξιδιώτες μπορούν, για παράδειγμα, να συμμετέχουν από πρώτο χέρι σε τοπικές δραστηριότητες, όπως να μοιράζονται γεύματα με οικογένειες, να μαθαίνουν από ντόπιους τεχνίτες, να δημιουργούν ουσιαστικές συνδέσεις και διαπολιτισμικές ανταλλαγές, να μένουν σε καταλύματα που ανήκουν σε τοπικές επιχειρήσεις ή να αγοράζουν τοπικά προϊόντα. Αυτό μεταφράζεται στο γεγονός ότι ο τουρισμός με βάση την κοινότητα αποτελεί επίσης μια **δυνατότητα για τους ταξιδιώτες να συνδυάσουν διαφορετικές τουριστικές εμπειρίες στην ίδια περιοχή** (συμπεριλαμβάνοντας έτσι ταυτόχρονα κοινωνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές διαστάσεις).

Όλα αυτά μπορούν να οδηγήσουν σε αρκετά θετικά αποτελέσματα που αντανakλούν σε πολλά μέτωπα: να **ενισχύσουν την αυθεντικότητα** της ταξιδιωτικής εμπειρίας για τους επισκέπτες και να **προσφέρουν οικονομικά οφέλη** στην κοινότητα, ενώ παράλληλα δημιουργούν **θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον**.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Πώς ο τουρισμός με βάση την τοπική κοινότητα είναι βιώσιμος; Πώς συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος;

Πολλοί τουρίστες ανησυχούν όλο και περισσότερο για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις των ταξιδιών τους. Ο CBT αποδεικνύεται ιδιαίτερα ελπιδοφόρος από την άποψη αυτή, καθώς οι πρωτοβουλίες του περιλαμβάνουν συνήθως βιώσιμες πρακτικές, όπως **η διατήρηση των φυσικών πόρων**, η στήριξη των τοπικών οικονομιών και η **ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον**. Επιλέγοντας αυτό το είδος τουρισμού, οι επισκέπτες μπορούν να ακολουθήσουν συνειδητά ένα στυλ ταξιδιού που υποστηρίζει τα ιδανικά τους, κάνοντάς τους ταυτόχρονα να αισθάνονται πλήρως συνειδητοποιημένοι και υπερήφανοι για τις πράξεις τους, υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες υπεύθυνου τουρισμού.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, τα οφέλη του CBT είναι πράγματι πολλά και επιτυγχάνουν πρόοδο σε πολλά μέτωπα. Η συμβολή του επηρεάζει έτσι τη θετική βιώσιμη ανάπτυξη, την ενδυνάμωση και την ευημερία των τοπικών κοινοτήτων, ενώ παράλληλα προσφέρει πλήρως ικανοποιητικές εμπειρίες για τους ταξιδιώτες.

- Καινοτόμα κέντρα δια βίου μάθησης: τι είναι και πώς να τα δημιουργήσουμε;

Οι καινοτόμες μαθησιακές εμπειρίες είναι φορείς (κερδοσκοπικοί και μη κερδοσκοπικοί) που έχουν εκπαιδευτικούς στόχους για την **παροχή πρακτικών εμπειριών για τις ομάδες-στόχους του έργου**. Αυτοί μπορεί να είναι συνεταιρισμοί / μικροεπιχειρήσεις τοπικών παραγωγών, παράγοντες της τοπικής κοινότητας ή άτομα που θέλουν να συμμετέχουν στη διαδικασία διδασκαλίας και

μάθησης.

Η δημιουργία καινοτόμων κέντρων για τον τουρισμό με βάση την κοινότητα, προϋποθέτει την προσαρμογή της προσέγγισης ώστε να αντιμετωπιστούν οι συγκεκριμένες ανάγκες, ευκαιρίες και προκλήσεις στον τομέα του τουρισμού και στις τοπικές κοινότητες.

Πρώτα απ' όλα, είναι θεμελιώδους σημασίας από την άποψη αυτή να υπάρχει διαθέσιμο **εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό** που να γνωρίζει τη δυναμική της τουριστικής αγοράς, για να **εκπαιδεύει τους εργαζόμενους των τοπικών κοινοτήτων**. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι συνεπώς απαραίτητο να εντοπιστούν και να αναλυθούν (σε συνάφεια με τον τόπο και το πλαίσιο) οι ενδιαφέρουσες πτυχές της περιοχής από τη σκοπιά του CBT καθώς και από τη σκοπιά των επισκεπτών.

Ως εκ τούτου, τα καινοτόμα κέντρα δια βίου μάθησης θα πρέπει να επιδιώξουν να διαθέτουν όλα τα μέσα για να παρέχουν πρακτικά και ειδικά μαθήματα στους εργαζόμενους της τοπικής κοινότητας, προκειμένου να τους εκπαιδεύσουν να σχεδιάζουν και να προτείνουν οι ίδιοι/ες, τις κατάλληλες δραστηριότητες για το περιβάλλον τους. Ένα πραγματικά σημαντικό σημείο από την άποψη αυτή είναι ότι οι **δραστηριότητες** που αναπτύσσονται **πρέπει να σχεδιάζονται ειδικά για τους επισκέπτες ώστε να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην εμπειρία τους**.

Τέλος, είναι θεμελιώδεις οι προτεινόμενες δραστηριότητες να παραμένουν **όσο το δυνατόν πιο αυθεντικές**, δεδομένου ότι ο τελικός στόχος είναι να ζήσουν οι ταξιδιώτες μια αληθινή και ολοκληρωμένη εμπειρία στον προορισμό τους.

AGORA

Βήμα 2: Εκπαίδευση και προετοιμασία της κοινότητας για τον Τουρισμό

Δράση 1η:
Διεξαγωγή προκαταρκτικής
αξιολόγησης

Δράση 2η: Εκπαιδευτικό
Ταξίδι και επιμόρφωση
«Κοινότητα προς Κοινότητα»

Δράση 3η:
Διατύπωση του
Εκπαιδευτικού
Εγχειριδίου

Εντοπισμός πιθανών τουριστικών δραστηριοτήτων που πρέπει να αναπτυχθούν και να προωθηθούν

Ανάπτυξη σύνδεσης με τα γύρω τουριστικά αξιοθέατα

Διοργάνωση ειδικών εργαστηρίων για διάφορα τμήματα της τοπικής κοινότητας

Εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών

Ανάπτυξη και διεξαγωγή ενοτήτων συνεχούς εκπαίδευσης

Εικ. 3.1: Βασικά Στοιχεία του Βήματος 2

Ένα σημαντικό σημείο για την ανάπτυξη αυτού του εκκολαπτόμενου τομέα είναι ο εντοπισμός και η ανάπτυξη συνδέσεων με τουριστικά αξιοθέατα που συνδέονται με την περιοχή ενδιαφέροντος.

Μόλις μια κοινότητα αποφασίσει να αγκαλιάσει αυτό το είδος τουρισμού, η εκπαίδευση και η ειδική προετοιμασία των ατόμων που αποτελούν μέρος της είναι ιδιαίτερα κρίσιμη. Πριν από την οικοδόμηση οποιασδήποτε μορφής τουρισμού, φυσικής ανάπτυξης ή δραστηριότητας, η τοπική κοινότητα θα πρέπει επομένως να είναι καλά ενημερωμένη και εκπαιδευμένη σχετικά με τις πολλές πτυχές αυτού του τομέα. Η διαδικασία εκπαίδευσης θα πρέπει να διαρκέσει περισσότερο χρόνο για μια σχετικά απομακρυσμένη κοινωνία με χαμηλό επίπεδο

εκπαίδευσης.

- Πώς να εκπαιδεύσετε τις τοπικές κοινότητες στον τουρισμό με βάση την κοινότητα;

> Διεξαγωγή προκαταρκτικών εργαστηρίων

Στο αρχικό στάδιο της ανάπτυξης του CBT, είναι πολύ σημαντική η διεξαγωγή μιας σειράς προκαταρκτικών εργαστηρίων.

Τα προκαταρκτικά εργαστήρια έχουν ως στόχο να συγκεντρώσουν ολόκληρη την κοινότητα για να **συζητήσουν και να προσδιορίσουν τους πόρους και τις δραστηριότητες, στο περιβάλλον του τόπου, που θα μπορούσαν να προσελκύσουν τους τουρίστες**. Καταρχήν, τα εργαστήρια θα πρέπει να έχουν τη μορφή καταιγισμού ιδεών για να αποτελέσουν αφενός την ευκαιρία για όλους να κάνουν προτάσεις, και αφετέρου για να δοθεί η ευκαιρία να αξιολογηθούν και

να ιεραρχηθούν οι προτεινόμενες δραστηριότητες.

Αφού προσδιοριστούν οι δυνητικοί τουριστικοί πόροι / δραστηριότητες στο πλαίσιο του προορισμού και στις γύρω περιοχές, είναι σημαντικό να **καθοριστεί ο ρόλος των διαφόρων τμημάτων της κοινότητας**. Για παράδειγμα, οι ντόπιοι νέοι θα μπορούσαν να εκπαιδευτούν για να γίνουν ξεναγοί και πολιτιστικοί καλλιτέχνες. Είναι επίσης πολύ σημαντικό, στη διαδικασία του εργαστηρίου, να αναγνωριστούν όχι μόνο εκείνοι που μπορούν να εμπλακούν, για παράδειγμα, στην παραγωγή χειροτεχνίας, αλλά και τα άτομα που έχουν τις δεξιότητες μάρκετινγκ και διαχείρισης για να διευθύνουν ένα κέντρο χειροτεχνίας.

Κατά τη διάρκεια αυτών των εργαστηρίων, η κοινότητα θα πρέπει επίσης να επιδιώξει τον **εντοπισμό των κενών σε επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων**. Στη συνέχεια, η συνειδητοποίηση αυτή θα αποτελέσει τη βάση για **τον προσδιορισμό των αναγκών κατάρτισης που θα καλυφθούν** κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων για προχωρημένους.

Μόλις η κοινότητα εξοικειωθεί με την έννοια της ζήτησης και της προσφοράς στον τουρισμό (όπως προκύπτει από τα προκαταρκτικά εργαστήρια), είναι έτοιμη να λάβει **πιο δομημένη προβολή και κατάρτιση**. Ουσιαστικά, η περαιτέρω κατάρτιση θα πρέπει να διεξάγεται μέσω ενοτήτων, οι οποίες θα καλύπτουν πτυχές όπως:

- **Διερμηνεία & επικοινωνία (άριστη γνώση ξένων γλωσσών)**
- **Στρατηγικές Μάρκετινγκ**
- **Διαχείριση επισκεπτών**
- **Δεξιότητες παροχής υπηρεσιών**
- **Ψηφιακές δεξιότητες**

> Διαμόρφωση εγχειριδίου κατάρτισης

Για να διασφαλιστεί ότι η κατάρτιση πραγματοποιείται συστηματικά και με

AGORA

συνέπεια, είναι απαραίτητο να διαμορφωθεί ένα εγχειρίδιο κατάρτισης. Το βήμα αυτό είναι απαραίτητο για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα των έργων του CBT, από την άποψη της **ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού**. Με την τεκμηρίωση των ενότητων κατάρτισης και των οδηγιών σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για τη δέσμευση της κοινότητας, της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων, το εγχειρίδιο θα χρησιμεύσει ως ολοκληρωμένος οδηγός. Αυτό διασφαλίζει ότι ακόμη και αν η διαχειριστική επιτροπή και οι εκπαιδευτές αλλάξουν στο μέλλον, η δομή και το σύστημα κατάρτισης θα παραμείνουν ως έχουν.

5.2 Τρόπος δημιουργίας κοινών πολιτικών για την ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού και οι υφιστάμενες Ευρωπαϊκές πολιτικές στο θέμα αυτό.

Για όλους τους λόγους που αναφέραμε παραπάνω, είναι εξαιρετικά σημαντικό να αναπτυχθεί ο τοπικός τουρισμός με βάση την κοινότητα, ολοκληρωμένα και συνειδητά. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητο να τονιστεί ότι ο CBT πρέπει να ρυθμίζεται νομοθετικά με σωστό τρόπο και κοινές πολιτικές.

Οι κοινές πολιτικές και αρχές του τουρισμού με βάση την κοινότητα αποσκοπούν στη διασφάλιση της βιωσιμότητας, της ενδυνάμωσης και της δίκαιης κατανομής των οφελών εντός της κοινότητας. Για τη δημιουργία των εν λόγω πολιτικών, σχετικά με την ανάπτυξη του τουρισμού με βάση την κοινότητα, θα μπορούσε να είναι χρήσιμη η **δημιουργία συνεταιρισμών / συλλόγων ατόμων και τοπικών παραγωγών** που μοιράζονται κοινά συμφέροντα και αλληλεπιδράσεις. Η σημαντική προϋπόθεση αυτών των συνεταιρισμών / συλλόγων είναι να είναι ανοικτοί σε συμμετέχοντες (όπως οι τοπικοί παραγωγοί) που έχουν γνήσιο ενδιαφέρον για **τη βελτίωση της τουριστικής ευημερίας στις περιοχές τους**.

Τέτοιες πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια διαδικασία **ενίσχυσης των πολύ μικρών επιχειρήσεων** που δραστηριοποιούνται σε τομείς που δεν

είναι τόσο γνωστοί ή που δραστηριοποιούνται σε περιοχές που δεν είναι ιδιαίτερα επισκέψιμες. Οι πολιτικές θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στη **διατήρηση και την ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού**, των παραδόσεων και της κληρονομιάς. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση του σεβασμού των τοπικών εθίμων, γλωσσών και πολιτιστικών πρακτικών στο σύνολο των τουριστών.

Επιπλέον, οι πολιτικές θα πρέπει να επικεντρώνονται στην **προστασία και τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων στην εδαφική περιοχή της τοπικής κοινότητας**. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών, την ελαχιστοποίηση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των τουριστικών δραστηριοτήτων, και την υποστήριξη των προσπάθειών διατήρησης.

Είναι επίσης σημαντικό οι πολιτικές να προωθούν την **υπεύθυνη συμπεριφορά των τουριστών**, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού στα τοπικά έθιμα, της ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της θετικής συμβολής στην τοπική οικονομία.

- Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές για τον CBT

Οι εθνικές κυβερνήσεις μαζί με τον ιδιωτικό τομέα θα μπορούσαν να **διαθέσουν πόρους στις πρωτοβουλίες LED και CBT για να ενεργοποιήσουν την επιχειρηματική δραστηριότητα στους τουριστικούς προορισμούς**, η οποία τελικά θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας και οικονομική ανάπτυξη (Nel & Binns, 2002- Sara, 1993:139). Η πρωτοβουλία LED είναι μια εδαφική, βιώσιμη τουριστική προσέγγιση. Επικεντρώνεται στη δημιουργία κοινωνικών και οικονομικών ευκαιριών για τις τοπικές κοινότητες και επιχειρήσεις.

Η επιτυχία των έργων του CBT εξαρτάται ουσιαστικά από την ηγεσία και την οργάνωση. Κυβερνητικές υπηρεσίες ή ΜΚΟ συχνά ενεργούν ως εμπνευστές του έργου, αλλά η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των έργων αυτών εξαρτάται από την

αίσθηση της κυριότητας και της συμμετοχής της τοπικής κοινότητας. Κεντρική προϋπόθεση για τη συνεχή υποστήριξη από την κοινότητα είναι η παρουσία ενός ισχυρού ηγέτη που χαίρει σεβασμού.

Ακολουθούν ορισμένες ήδη **υφιστάμενες Ευρωπαϊκές πολιτικές** που σχετίζονται με τον βιώσιμο τουρισμό και την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων, μαζί με τις ονομασίες και τις κατά προσέγγιση ημερομηνίες τους:

1. Ευρωπαϊκή Χάρτα για τον Αειφόρο Τουρισμό σε Προστατευόμενες Περιοχές

(1996-σήμερα): Αυτός ο χάρτης, ο οποίος θεσπίστηκε από την Ομοσπονδία EUROPARC, παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού σε προστατευόμενες περιοχές σε ολόκληρη την Ευρώπη. Δίνει έμφαση στη συμμετοχή της κοινότητας, στη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

2. Πολιτιστικές διαδρομές του Συμβουλίου της Ευρώπης (1987-σήμερα):
Στόχος του προγράμματος Πολιτιστικές Διαδρομές, που ξεκίνησε από το Συμβούλιο της Ευρώπης, είναι η προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και του διαπολιτισμικού διαλόγου μέσω θεματικών διαδρομών σε όλη την Ευρώπη. Πολλές από αυτές τις διαδρομές περιλαμβάνουν πρωτοβουλίες τουρισμού με βάση τις κοινότητες που επικεντρώνονται στη διατήρηση και προώθηση των τοπικών πολιτισμών και παραδόσεων.

3. Βραβείο Ευρωπαϊκής Πράσινης Πρωτεύουσας (2008-σήμερα): Η πρωτοβουλία αυτή, που ξεκίνησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναγνωρίζει πόλεις που επιδεικνύουν εξαιρετικά επιτεύγματα στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Οι νικήτριες πόλεις συχνά υλοποιούν προγράμματα τουρισμού με βάση την κοινότητα που δίνουν προτεραιότητα στη διατήρηση του περιβάλλοντος, τη συμμετοχή της κοινότητας και τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

4. **Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) (2015-σήμερα):**

Το ΕΤΣΕ παρέχει χρηματοδότηση για έργα βιώσιμης υποδομής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη. Οι τουριστικές πρωτοβουλίες με βάση την κοινότητα μπορούν να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση του ΕΤΣΕ για τη στήριξη των βελτιώσεων των υποδομών και των πρακτικών βιώσιμου τουρισμού.

Αυτές οι πολιτικές και πρωτοβουλίες καταδεικνύουν τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προωθήσει βιώσιμες τουριστικές πρακτικές, τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στον τουριστικό τομέα.

5.3 Κοινές πρακτικές σε συνεταιρισμούς και πολύ μικρές επιχειρήσεις: ο γεωργικός και ο αμπελοοινικός τομέας.

Για το έργο Agora, αποφασίσαμε να αναλύσουμε ορισμένες συγκεκριμένες κοινές βιώσιμες δραστηριότητες που εφαρμόζονται στην πράξη από έναν τοπικό παραγωγό που δραστηριοποιείται στον τομέα της γεωργίας, και από έναν άλλο που δραστηριοποιείται στον τομέα της γαστρονομίας.

"Réserve des Monts d'Azur" – Εμπειρία με πρωτοβουλία της τοπικής Κοινότητας

Το Βιολογικό Καταφύγιο Monts d'Azur είναι ένα καταφύγιο ζώων κοντά στη Νίκαια, στις Κάννες (50 χλμ.) και στη Γκρας (30 χλμ.), όπου αρχέγονα και εντυπωσιακά είδη της ευρωπαϊκής πανίδας ζουν δίπλα-δίπλα στη φύση: Ο ευρωπαϊκός βίσωνας, το κόκκινο ελάφι, το αγριογούρουνο, το άλογο του Przewalski, το ζαρκάδι, το αγριόγιδο, ο χρυσαετός, το όρνεο, οι λύκοι, οι παπαγάλοι monk και πολλά άλλα.

Συνολικά, αρκετές εκατοντάδες είδη όλων των κατηγοριών, πολλά από τα οποία εξακολουθούν να ζουν πολύ διακριτικά, καθώς τα 700 εκτάρια του καταφυγίου προσφέρουν ένα πλήθος ενδιαιτημάτων στα οποία μπορούν να κρυφτούν από τα βλέμματα των επισκεπτών.

- Η κύρια στόχευση της πρακτικής στις τουριστικές δραστηριότητες

Στη συνέντευξη με τον εκπρόσωπο της εμπειρίας, συζητήθηκαν πολλά θέματα. Πρώτα απ' όλα, ο εκπρόσωπος μίλησε για το πώς οι τουριστικές δραστηριότητες επικεντρώνονται στις θετικές επιπτώσεις της άγριας ζωής.

"Οι οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να είναι βιώσιμες. Με άλλα λόγια, για να έχουν διάρκεια στο χρόνο, πρέπει να είμαστε σε θέση να διαχειριστούμε όλες τις επιπτώσεις τους, όλες τις επιπτώσεις των επισκεπτών στο περιβάλλον".

Είναι σημαντικό, σύμφωνα με τον εκπρόσωπο, να **κατανοήσουν** οι επισκέπτες **τα θέματα των περιοχών για να δημιουργηθεί μια ισχυρή σύνδεση** μεταξύ αυτών και του περιβάλλοντος που ανακαλύπτουν.

"Στις περιοχές άγριας φύσης, τα ζητήματα δεν είναι απαραίτητα τα ίδια με εκείνα

των παραδοσιακών τουριστικών περιοχών. **Στις περιοχές άγριας φύσης πρέπει να διασφαλίσουμε ότι ο τουρισμός υπάρχει** και ότι διεξάγεται υπεύθυνα από ανθρώπους που κατανοούν ότι έχουν αντίκτυπο στο περιβάλλον μέσω των πράξεών τους. Τα χαρακτηριστικά της περιοχής απαιτούν να κάνουμε τα πράγματα διαφορετικά ."

- Κοινές δραστηριότητες που υλοποιεί η οργάνωση

"Στο δικό μας καταφύγιο, για παράδειγμα, οι **επισκέψεις γίνονται αρκετά γρήγορα και κυρίως με τα πόδια, όχι με αυτοκίνητο**, μοτοσικλέτα ή ποδήλατο, γιατί έτσι προσπαθούμε να σεβαστούμε το περιβάλλον και να περνάμε όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο σε αυτό".

Ένα άλλο θεμελιώδες ζήτημα είναι **ο περιορισμός του αριθμού των επισκεπτών**: για την αποτελεσματική άσκηση του αναγεννητικού τουρισμού σε άγρια εδάφη είναι πολύ σημαντικό να μην υπάρχει υπερπληθυσμός επισκεπτών στην περιοχή και, κυρίως, να μην καταστρέφεται το περιβάλλον.

- Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζονται κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή εμπειριών αναγεννητικού τουρισμού και τουρισμού με βάση την κοινότητα

Η κύρια πρόκληση σε αυτόν τον τομέα ήταν να κατανοήσουν οι επισκέπτες πώς λειτουργούν τα οικοσυστήματα και να είναι σε θέση να αλληλεπιδράσουν συνειδητά με τα άγρια ζώα. Από αυτή την άποψη , **οι επισκέπτες πρέπει να καθοδηγούνται** από ειδικούς που μπορούν να εξηγήσουν τα χαρακτηριστικά και τα ζητήματα του περιβάλλοντος στο οποίο βρίσκονται.

«Οι επισκέπτες, για να απολαύσουν, πρέπει να καταλάβουν».

«Νομίζω ότι είναι σημαντικό να μπορούμε να **παρέχουμε στους επισκέπτες ένα μικρό φυλλάδιο που μπορούν να κρατήσουν**. Δεν θα πρέπει να είναι απλώς

ένα κομμάτι χαρτί που οι άνθρωποι το πετάνε, αλλά ένα φυλλάδιο με όμορφες εικόνες που να απεικονίζουν κάποια κεντρικά σημεία, και να υπενθυμίζουν στους επισκέπτες την εμπειρία τους κάθε φορά που το βλέπουν.»

«Το δεύτερο πράγμα που κάναμε ήταν να δώσουμε σημαντικό ρόλο **στις καλές εξηγήσεις**. Δημιουργήσαμε ένα υπαίθριο μουσείο με σαφείς και περιεκτικές παρουσιάσεις, ώστε οι τουρίστες να μπορούν να επισκεφθούν την περιοχή μόνοι τους και να εξερευνήσουν το μουσείο όπως επιθυμούν. Τα πάντα για να τους δώσουμε να καταλάβουν ότι είμαστε μέρος ενός συνόλου. Π.χ. Τι συμβαίνει; Ποιες είναι οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ του ανθρώπου και του περιβάλλοντος; Μεταξύ του ανθρώπου και των άγριων ζώων; Μεταξύ των άγριων ζώων και του περιβάλλοντος;»

Ο CBT αποδεικνύεται μια καλή επιλογή επειδή η συνεργασία φέρνει περισσότερα άτομα να γνωρίσουν ένα συγκεκριμένο περιβάλλον. Για το λόγο αυτό «τα επιτυχημένα παραδείγματα **εμπειριών αναγεννητικού τουρισμού θα πρέπει να κοινοποιούνται** σε μεγάλη κλίμακα για να ενθαρρυνθούν παρόμοιες πρωτοβουλίες .»

- Ο ρόλος των εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών στην προώθηση του βιώσιμου τουρισμού

«Ανησυχούμε πραγματικά για **τους ισχύοντες κανονισμούς και τις πολιτικές** στην Ευρώπη. Κατά τη γνώμη μου, τείνουν να είναι **περισσότερο περιοριστικές παρά υποστηρικτικές και ενθαρρυντικές** των προσπαθειών που καταβάλλουν οι ντόπιοι για τη διατήρηση των άγριων περιοχών και της άγριας ζωής.»

Eumelia Βιολογικό Αγροτουριστικό Αγρόκτημα & Ξενώνας

Το Βιολογικό Αγροτουριστικό Αγρόκτημα & Ξενώνας Eumelia είναι, όπως υποδηλώνει και το όνομά του, ένα αγρόκτημα και ξενώνας που βρίσκεται στη Λακωνία (Πελοπόννησος, Ελλάδα) και παράγει βιολογικό ελαιόλαδο, μέλι, κρασί και άλλα προϊόντα. Το αγρόκτημα προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες όπως η συγκομιδή, το πάτημα των σταφυλιών και το μαγείρεμα με τα τοπικά υλικά. Η τακτική χρήση αναγεννητικών πρακτικών, όπως η κομποστοποίηση και η εναλλαγή καλλιεργειών, είναι κοινές πρακτικές αυτής της πρακτικής και στοχεύουν στη μείωση των αποβλήτων και της κατανάλωσης ενέργειας. Οι επισκέπτες μπορούν να μάθουν, μέσω αυτών των πρακτικών, πώς μπορούν να συμβάλουν στην υγεία του τοπικού οικοσυστήματος.

- Η κύρια στόχευση της πρακτικής στις τουριστικές δραστηριότητες

Στόχος της πρακτικής είναι **η προώθηση βιώσιμων και αναγεννητικών**

γεωργικών πρακτικών εκπαιδεύοντας τους επισκέπτες σχετικά με τη σημασία της βιολογικής γεωργίας και της περμακουλτούρας.

- Κοινές δραστηριότητες που υλοποιεί η πρακτική

Το βιολογικό αγρόκτημα και ξενώνας Eumelia επιδιώκει την προώθηση βιώσιμων και αναγεννητικών γεωργικών πρακτικών και την εκπαίδευση των επισκεπτών σχετικά με τη σημασία της βιολογικής γεωργίας και της περμακουλτούρας. Η πρωτοβουλία αυτή έχει τις ρίζες της στην πεποίθηση ότι η γεωργία μπορεί να είναι τόσο παραγωγική όσο και φιλική προς το περιβάλλον, προωθώντας μια αρμονική σχέση μεταξύ του ανθρώπου και του φυσικού κόσμου. Στο Eumelia, προσφέρεται στους επισκέπτες μια μοναδική και αυθεντική ταξιδιωτική εμπειρία που τους επιτρέπει να συνδεθούν βαθιά με τη φύση και την τοπική κοινότητα. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να εντρυφήσουν στον ελληνικό πολιτισμό και τις παραδόσεις, μαθαίνοντας από πρώτο χέρι τα έθιμα και τις πρακτικές που διαμόρφωσαν την περιοχή για αιώνες.

Μια βασική πτυχή της φιλοσοφίας του αγροκτήματος είναι η στήριξη της τοπικής οικονομίας με τη χρήση τοπικών πρώτων υλών και τη στήριξη τοπικών επιχειρήσεων. Η δέσμευση αυτή διασφαλίζει ότι τα οφέλη του τουρισμού μοιράζονται με την υπόλοιπη τοπική κοινότητα, ενισχύοντας την οικονομική ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα. Η κουζίνα του Eumelia, για παράδειγμα, διαθέτει φρέσκα προϊόντα από τοπικούς αγρότες και χειροτέχνες, διασφαλίζοντας ότι κάθε γεύμα αποτελεί μαρτυρία της πλούσιας γεωργικής κληρονομιάς της περιοχής.

Επιπλέον, ο ελληνικός ξενώνας είναι αφοσιωμένος στην προώθηση πρακτικών υπεύθυνου τουρισμού και στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του τουρισμού στην περιοχή. Αυτό περιλαμβάνει πρωτοβουλίες όπως η μείωση των απορριμμάτων, η εξοικονόμηση νερού και η ενεργειακά αποδοτική λειτουργία. Με την εκπαίδευση των επισκεπτών σχετικά με αυτές τις

πρακτικές, ενθαρρύνονται να υιοθετήσουν παρόμοιες συνήθειες στη δική τους ζωή, επεκτείνοντας τον αντίκτυπο της διαμονής τους πολύ πέρα από την επίσκεψή τους.

Το Eumelia στοχεύει επίσης στη δημιουργία μιας κοινότητας ομοϊδεατών που είναι παθιασμένοι με τη βιώσιμη διαβίωση και τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Μέσω εργαστηρίων, εκδηλώσεων και κοινών εμπειριών, οι επισκέπτες μπορούν να συνδεθούν με άλλους που μοιράζονται τις ίδιες αξίες και τη δέσμευσή τους για ένα πιο πράσινο μέλλον. Αυτή η αίσθηση της κοινότητας αποτελεί κεντρικό στοιχείο της αποστολής του αγρόκτηματος, ενθαρρύνοντας ένα δίκτυο υποστηρικτών των βιώσιμων πρακτικών που μπορούν να εμπνεύσουν την αλλαγή τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Συνοψίζοντας, το βιολογικό αγρόκτημα και ξενώνας Eumelia δεν είναι απλώς ένας προορισμός, αλλά ένα κίνημα προς έναν πιο βιώσιμο και αναγεννητικό τρόπο ζωής.

- Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζονται κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή εμπειριών αναγεννητικού τουρισμού και τουρισμού με βάση την κοινότητα

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το ελληνικό αγρόκτημα συνεργάζεται στενά με τοπικούς παραγωγούς και επιχειρήσεις, στηρίζοντας την τοπική οικονομία και προωθώντας βιώσιμες γεωργικές πρακτικές στην περιοχή. Συνεργαζόμενο με τοπικούς αγρότες και παραγωγούς, το Eumelia ενισχύει την τοπική οικονομία και δημιουργεί νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Η συνεργασία αυτή εκτείνεται πέρα από τις απλές επιχειρηματικές συναλλαγές, καθώς το αγρόκτημα διοργανώνει εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια που ευαισθητοποιούν για τη βιώσιμη διαβίωση και την αναγεννητική γεωργία. Οι πρωτοβουλίες αυτές όχι μόνο στηρίζουν την τοπική οικονομία, αλλά και προωθούν την ευρύτερη κατανόηση και υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών στην κοινότητα.

AGORA

Επιπλέον, η προσέγγιση του Eumelia περιλαμβάνει ενεργή συνεργασία με τους επισκέπτες. Με την εκπαίδευσή τους και τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες του αγροκτήματος, ο ξενώνας στοχεύει να εμπνεύσει μια βαθύτερη εκτίμηση για το φυσικό περιβάλλον και τη σημασία των αναγεννητικών πρακτικών. Ωστόσο, οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τουρισμός με βάση την κοινότητα είναι ο συντονισμός των διαφόρων ενδιαφερομένων και η προώθηση της σύνεσης έναντι των άμεσων κερδών. Το να πειστούν οι ενδιαφερόμενοι για τα μακροπρόθεσμα οφέλη των βιώσιμων πρακτικών μπορεί να είναι δύσκολο, αλλά το Eumelia παραμένει προσηλωμένο στο να αποδείξει ότι η βιωσιμότητα και η οικονομική βιωσιμότητα μπορούν να συμβαδίζουν. Μέσω επίμονων προσπάθειών και εμπλοκής της κοινότητας, το αγρόκτημα προσπαθεί να ξεπεράσει αυτές τις προκλήσεις και να προωθήσει ένα βιώσιμο μέλλον για την περιοχή.

- Ο ρόλος των εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών στην προώθηση του βιώσιμου τουρισμού

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε για τη βέλτιστη πρακτική του Eumelia δεν οδήγησε στην εύρεση ακριβών πληροφοριών σχετικά με τις Ευρωπαϊκές πολιτικές στον τομέα του βιώσιμου τουρισμού, αλλά τόνισε το γεγονός ότι οι οικονομικές προκλήσεις περιλαμβάνουν την αύξηση των τιμών των πρώτων υλών και της ενέργειας, η οποία επηρεάζει την τιμολόγηση των προϊόντων και μπορεί να προκαλέσει οικονομικά προβλήματα στους εμπλεκόμενους οργανισμούς.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Τουρισμός με βάση την κοινότητα (CBT):

Τουρισμός που τελεί υπό την ιδιοκτησία, διαχείριση ή εκμετάλλευση τοπικών κοινοτήτων, ιδίως σε αγροτικές περιοχές. Στόχος του είναι να παρέχει περιβαλλοντικά και κοινωνικοοικονομικά οφέλη στην κοινότητα, εμπλέκοντάς την άμεσα στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και τη διαχείριση των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Βιώσιμος τουρισμός:

Ο τουρισμός που λαμβάνει πλήρως υπόψη τις τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του, αντιμετωπίζοντας τις ανάγκες των επισκεπτών, της βιομηχανίας, του περιβάλλοντος και των κοινοτήτων υποδοχής. Στοχεύει στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων και στη μεγιστοποίηση των θετικών συνεισφορών στην τοπική οικονομία, πολιτισμό και οικοσύστημα.

Φέρουσα ικανότητα:

Ο μέγιστος αριθμός ατόμων ή δραστηριοτήτων που ένα περιβάλλον μπορεί να υποστηρίξει με βιώσιμο τρόπο χωρίς να υποβαθμιστεί το φυσικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό περιβάλλον. Στον τουρισμό, αναφέρεται στο όριο πέρα από το οποίο ο αριθμός των επισκεπτών και οι δραστηριότητες αρχίζουν να προκαλούν μη αναστρέψιμη βλάβη στον προορισμό.

Παροχή:

Στο πλαίσιο του τουρισμού, η παροχή αναφέρεται στη συνολική διαθεσιμότητα τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, όπως καταλύματα, αξιοθέατα, μεταφορές και υπηρεσίες, που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των τουριστών. Περιλαμβάνει τόσο φυσικούς όσο και ανθρωπογενείς πόρους.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ):

Ένα επιχειρηματικό μοντέλο στο οποίο οι εταιρείες ενσωματώνουν τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις αλληλεπιδράσεις τους με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Στον τουρισμό, η ΕΚΕ περιλαμβάνει την υιοθέτηση ηθικών πρακτικών που ωφελούν την κοινωνία και το περιβάλλον, όπως η υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων, η μείωση του αποτυπώματος διοξειδίου του άνθρακα και η προώθηση βιώσιμων πρακτικών.

Τοπική οικονομική ανάπτυξη (LED):

Μια διαδικασία με την οποία τοπικές κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και άλλοι ενδιαφερόμενοι συνεργάζονται για να δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες οικονομικής ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Στον τομέα του τουρισμού, η LED επικεντρώνεται σε στρατηγικές που ενισχύουν την τοπική οικονομία, ενισχύοντας τα οφέλη του τουρισμού για τους κατοίκους, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της ανάπτυξης υποδομών και της προώθησης της τοπικής κουλτούρας και των προϊόντων.

Οικονομική διαρροή:

Η διαρροή χρησιμοποιείται συνήθως σε μια συγκεκριμένη απεικόνιση της ροής του εισοδήματος μέσα σε ένα σύστημα, που αναφέρεται ως κυκλική ροή εισοδήματος και δαπανών, στο Κεϋνσιανό μοντέλο της οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτής της απεικόνισης, οι διαρροές είναι οι μη καταναλωτικές χρήσεις του εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένης της αποταμίευσης, των φόρων και των εισαγωγών.

ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ

Προκειμένου να εμβαθύνουμε περισσότερο στα θέματα που συζητήθηκαν και να εξετάσουμε περαιτέρω προβληματισμούς σχετικά με το θέμα, σας προσκαλούμε να :

- **Σκεφτείτε τις προηγούμενες εμπειρίες σας ως τουρίστες: σε ποιες περιπτώσεις νιώσατε ότι αποτελούσατε αναπόσπαστο μέρος της εμπειρίας σας, ότι ήσασταν ενταγμένοι στον τόπο και την κοινότητα στην οποία βρισκόσασταν; Ποια είναι τα στοιχεία που πιστεύετε ότι συνέβαλαν στο να νιώσετε έτσι;**
- **Αναπολώντας τις προηγούμενες εμπειρίες σας ως τουρίστες, ποια είναι τα οφέλη που νομίζετε ότι αποκομίσατε από αυτές; Μπορείτε να εντοπίσετε κάποια διδάγματα που μπορέσατε να αποκομίσετε από αυτές τις εμπειρίες;**
- **Αναλογιστείτε τα βιώσιμα ταξίδια που έχετε πραγματοποιήσει στο παρελθόν: ποιες ενέργειες έχετε πραγματοποιήσει συνειδητά με όρους βιωσιμότητας και για τις οποίες είστε υπερήφανοι/ες;**
- **Υπάρχουν καινοτόμα κέντρα δια βίου μάθησης στο περιβάλλον σας που να ενσωματώνουν τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτά που συζητήθηκαν σε αυτή την ενότητα; Θα μπορούσατε να προσδιορίσετε ακριβώς αυτά τα στοιχεία; Ερευνήστε εν προκειμένω αν και ποιοι οργανισμοί γύρω σας θα μπορούσαν να πλησιάσουν τους στόχους που επιδιώκουν αυτά τα κέντρα.**
- **Καλείστε να εμβαθύνετε στην έρευνα που ξεκίνησε σε αυτή την ενότητα με τον εντοπισμό περαιτέρω βέλτιστων πρακτικών προώθησης τοπικών προορισμών και παραγωγών εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

- Διερευνήστε και προβληματιστείτε σχετικά με πιθανές τεχνικές μάρκετινγκ και προώθησης που θα μπορούσαν να προσαρμοστούν στον τομέα αυτό, προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν οι τουρίστες αφενός, και να αναδειχθούν συγκεκριμένες οργανωμένες δραστηριότητες των δομών προώθησης του αναγεννητικού τουρισμού αφετέρου.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σχεδιάστε ένα πιθανό εργαστήριο με στόχο τον εντοπισμό και τη συζήτηση συγκεκριμένων πόρων και δραστηριοτήτων (που συνδέονται με τον CBT) στην περιοχή σας, που μπορεί να ενδιαφέρουν τους τουρίστες.

Βήμα 1ο: Ξεκινήστε με καταιγισμό ιδεών για να δώσετε σε κάθε πιθανό συμμετέχοντα την ευκαιρία να συμβάλει σε αυτόν τον σκοπό

Βήμα 2ο: Καθορίστε το ρόλο των διαφόρων τμημάτων της κοινότητάς σας

Βήμα 3ο: Προσδιορίστε τα κενά όσον αφορά τις γνώσεις και τις δεξιότητες και, κατά συνέπεια, προσδιορίστε τις συγκεκριμένες ανάγκες που θα έχει η εκπαίδευσή σας.

Βήμα 4ο: Σχεδιάστε ένα περίγραμμα μιας πιθανής κατάρτισης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη διεπιστημονικές πτυχές όπως η επικοινωνία, το μάρκετινγκ και οι ψηφιακές δεξιότητες.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Mtapuri, O., Camilleri, M. A., & Dłużewska, A. (2021). Advancing community-based tourism approaches for the sustainable development of

- destinations. *Sustainable Development*. <https://doi.org/10.1002/sd.2257>
- Binns, T. and Nel, E. (2002) Tourism as a Local Development Strategy in South Africa. *Geographical Journal*, 168, 235-247. <https://doi.org/10.1111/1475-4959.00051>
 - Hamzah, A., & Khalifah, Z. (2009). *Handbook on community-based tourism: How to develop and sustain CBT*. APEC. Ανακτήθηκε από https://www.apec.org/docs/default-source/Publications/2009/12/Handbook-on-Community-Based-Tourism-How-to-Develop-and-Sustain-CBT-December-2009/09_twg_developCBT.pdf
 - Ferrero, M., & Pinto, I. (2023). A regenerative tourism approach for the development of marginalised areas: Insights from two best practices in Southern Italy. *Turistica - Italian Journal of Tourism*, 32(1). Ανακτήθηκε από <https://www.turistica.it>
 - Kelly, I., & Neale, M. (2021). Regenerative tourism: Transforming mindsets, systems, and practices. *Emerald Insight*. Ανακτήθηκε από <https://www.emerald.com>
 - Simmons, D. G. (2023). What is regenerative tourism? *EarthCheck*. Ανακτήθηκε από <https://earthcheck.org>
 - Suárez-Rojas, M., Bellato, E., & Cheer, J. (2023). Regenerative tourism and wellbeing. *Frontiers in Research Topic*. Ανακτήθηκε από <https://www.frontiersin.org>
 - Dredge, D., & Jenkins, J. (2022). Regenerative tourism: The challenge of transformational leadership. *Emerald Insight*. Ανακτήθηκε από <https://www.emerald.com>
 - “Réserve des Monts d’Azur” - Community experience <https://www.reserve-biologique.com>
 - Eumelia Organic Agrotourism Farm & Guesthouse. (n.d.). Local producer. Ανακτήθηκε από <https://www.eumelia.com>